

Kotitalouskurssilla sambialaisten vammainen naisten ryhmässä

Marttojen kehitysyhteistyö
Sambiassa 2022-2025

Marttaliitto 2023

Martat tukevat naisten omaa toimintaa

- Ensimmäinen yhteistyömme Afrikassa alkoi 1980.
- Kumppaneinamme on aina afrikkalaiset kotitalousalan järjestöt ja naisjärjestöt.
- Sambiassa toimimme yhteistyössä Kynnys ry:n kanssa. Kynnys on suomalainen vammaisten oma järjestö, joka edistää heidän ihmisoikeuksiaan Suomessa ja maailmalla. Kynnyksen tunnetuin perustajajäsen ja pitkäaikainen toiminnanjohtaja oli Kalle Könkkölä, joka pyysi Martat mukaan yhteistyöhön.

Kaikessa Marttojen kehitysyhteistyössä on periaatteina:

- Toimimme **vähiten kehittyneissä maissa**
- Parannamme **naisten ja tyttöjen asemaa**
- Hyvät **yhteistyökumppanuudet** kohde- ja kotimaassa
- Huomioimme **vammaiset naiset** kaikissa hankkeissa.
- **Edistämme kestävä kehitystä, ehkäisemme ilmastonmuutosta ja autamme sopeutumaan siihen.**
- **Seksuaalioikeudet** ovat osa ihmisoikeuksia ja osa neuvontatyötä.
- **Kestävän kehityksen tavoitteista erityisesti seuraavat ovat Marttojen työssä tärkeitä:** 1. Ei köyhyyttä. 2. Ei nälkää. 3. Terveysttä ja hyvinvointia. 5. Sukupuolten tasa-arvo. 10. Eriarvoisuuden vähentäminen. Myös 13. Ilmastotekoja sekä 17. Yhteistyö ja kumppanuus.

Sambia 2022-2025

- Sambiassa yhteistyössä kanssamme on vammaisten oma elokuva- ja kulttuurituotantoyhtiö ja sen yhteydessä toimiva vammaisten naisten yhdistys Vilole (Vilole Images Productions/ Women and Girls Disability Rights of Zambia)
- Tuemme järjestön toimintaa kokonaisvaltaisesti osallistumalla Kynnys ry:n kautta kanavoitavaan vammaishankkeen omarahoitukseen.
- Tarkoituksena on voimaannuttaa vammaisia tyttöjä ja naisia, jotta he pystyvät osallistumaan yhteisöjensä täysivertaisina jäseninä koulunkäyntiin ja työelämään sekä halutessaan perustamaan perheen.

Sambia 2022-2025

- Vammaisoikeuksien lisäksi hankkeen pääteemoja ovat seksuaali- ja lisääntymisterveys, seksuaalinen väkivalta ja muu naisiin kohdistuva väkivalta, sekä kansalais- ja poliittinen vaikuttaminen.
- Kuvassa esitellään Marttojen järjestämän työpajan tuloksia teemalla Minun päiväni ja viikkoni.
- Kevään 2022 työpajat valmistelivat kotitalouskoulutusten käynnistämistä: Naisryhmät Livingstonen kaupungissa ja Chuundwen kylässä kuvasivat omaa arkeaan ja sen onnistumisia ja haastekohtia sekä esittivät tulevaisuuden unelmiaan.
- Omaan elämään vaikutetaan muun muassa kuulumalla yhdistykseen ja käymällä sen koulutuksissa.

Kotitalousyhteistyötä yli rajojen

- Keväällä 2023 kokeiltiin kotitalouskurssin järjestämistä yhteistyössä sambialaisin ja suomalaisin kotitalousammattilaisten voimin.
- 2 + 2 hengen tiimi suunnitteli koulutuksen, joka kesti 2 päivää ja toteutettiin 2 eri paikkakunnalla, Livingstonen kaupungissa ja Chuundwen kylässä.
- Tavoitteena oli oppia taitoja oman ja perheen hyvän ravitsemuksen toteuttamiseksi paikallisilla raaka-aineilla ja menetelmillä.
- Toinen tavoite oli kehittää helppoja tuotteita myyntiin.
- Jatkossa sambialaiset kotitalousopettajat tulevat hyödyntämään tätä ”marttakurssin” mallia yhteistyössään vammaisjärjestön kanssa.

Säilöntää ja perinteisten ruokien valmistamista

- Suomalaistenkin marttakurssien tapaan aamut alkoivat virittäytymällä päivän teemoihin keskusteluin ja lyhyin teorialuennoin.
- Joka päivä valmistettiin monipuolinen lounas paikallisista raaka-aineista hyödyntäen esimerkiksi vihanneksia, palkokasveja ja hedelmiä runsaammin ja monipuolisemmin kuin paikallisessa arkiruuassa yleensä on tapana.
- Sesongin raaka-aineista tehtiin lisäksi helposti valmistuvia säilykkeitä: kuvassa tomaattihillo, jossa neljä ainesosaa: tomaatti, sitruunamehu, sokeri ja vesi.

Kotitaloustaidoilla lisätuloja

- Kuvassa Sambian kotitalousopettajien yhdistyksen HEAZin varapuheenjohtaja Elivas Kaira esittelee paikallista mubuyu-juomaa. Se valmistetaan apinanleipäpuun eli baobabin hedelmästä.
- Mubuyu-juoman voi myös pakastaa pienissä annospusseissa ja myydä virkistävänä mehujäänä.
- Kursseilla valmistettavat myyntituotteet vaihtelevat kurssikohtaisesti sen mukaan, miten raaka-aineet ovat sesongissa.

Olipa Dolopo, 27 vuotta

- Osallistui kotitalouskurssille yhdessä äitinsä kanssa.
- On käynyt koulua 10 vuotta ja on kiinnostunut opiskelemaan kirjanpitoa.
- Ei ole vielä varma, onko esteettömiä oppilaitoksia lähellä kotia ja millainen majoittuminen pääkaupungin yliopistossa on.
- On ollut Vilolen naisryhmän jäsen 7 vuoden ajan yhdessä äitinsä kanssa, oppiakseen uutta ja tavatakseni ihmisiä.
- Tuli tälle kurssille mukaan oppiakseen säilöntää. Erityisesti tomaattihillon valmistaminen kiinnosti.
- Olipa on seitsemännen päivän adventisti. Lauantai oli hänen pyhäpäivänsä, siksi hän osallistui lauantain kurssipäivään paras asu yllään.

Haasteita ja mahdollisuuksia

- Yhteistyössä Martat oppivat Vilolelta ja Kynnykseltä vammaisten oikeuksista ja vammaisjärjestöjen työstä.
- Martat puolestaan tuovat esiin, kuinka naisten hyvinvointia voidaan parantaa hyvällä ravitsemuksella ja kotitalousyrittäjyydellä.
- Lisäksi meillä on pitkäaikainen kokemus naisjärjestötyöstä. Myös sen työn kokemuksia voimme jakaa eteenpäin.
- Yhteistyössä on voimaa ja siihen tarvitaan myös yksittäisiä marttoja ja suomalaisia marttayhdistyksiä.

Kiitos kun olet mukana tukemassa Marttojen työtä

- Joka toinen vuosi jäsenmaksun yhteydessä on mahdollisuus lahjoittaa haluamansa suuruinen tukimaksu kehitysyhteistyöhön.
- Keräystilin tiedot löytyvät martat.fi/lahjoita-sivulta. Rahankeräyslupamme on toistaiseksi voimassa oleva.
- Otamme vastaan kertalahjoituksia esimerkiksi yhdistysten tapahtumista ja yksittäisiltä martoilta. Voit tehdä kuukausittaisen lahjoituksen laittamalla verkkopankkisi kautta maksun toistuvaksi kuukausittain.
- Lahjoituksilla maksetaan työntekijöiden palkkoja, vapaaehtoisten matkakuluja, materiaaleja koulutuksiin, luotettava seuranta – siis mahdollistetaan laadukkaan työn jatkuminen paikallistasolla.

